

та смъртност във връзка с променената социално-икономическа ситуация в страната дават по-високите стойности на коефициентите за обща смъртност през периода 1990-1993 г. в сравнение с тези през 1985-1989 година. За цялото население на страната смъртността е съответно 15,6‰ и 16,8‰, за мъжете 16,3‰ и 18,1‰, и за жените 13,0‰ и 14,1‰. Както се вижда, повишението на смъртността през втория период е факт. То е по-голямо при мъжете - 1,8 промилни пункта, докато при жените е 1,1.

Данните от табл.1¹ показват наличието на слаба тенденция на повишаване равнището на общата смъртност през периода 1985-1993 г. съответно от 12,00 на 12,93‰. Установеното нарастване е резултат от противоречиво, непоследователно изменение през всяка календарна година.

Тенденция на повишаване на смъртността се наблюдава и по пол. При мъжете увеличението възлиза на 1,27 пункта (от 13,38‰ през 1985 г. на 14,61‰ през 1993 г.), а при жените то е 0,50 пункта, съответно от 10,64 на 11,14‰. Разгледано по подпериоди, това нарастване се разпределя по следния начин: за мъжете през годините от 1985 до 1989 - 0,34 пункта срещу 0,93 пункта през подпериода 1990-1993 г., а за жените съответно 0,20 срещу 0,30 пункта. Макар и малки по абсолютен размер, нарастванията през втория подпериод са по-големи от тези през първия.

Възможност за навлизане в дълбочина дават повъзрастовите коефициенти за смъртност. С тяхна помощ се изследва вариацията в равнището на смъртността сред отделните възрастови групи на даденото население.

Голямото значение на детската смъртност (смъртност на нула години) налага да ѝ се отдели специално място. Стойностите на коефициента на детска смъртност² първоначално намаляват от 15,40‰ през 1985 г. на 13,58‰ през 1988 г., след което нарастват до 16,93‰ през 1991 година. Следва понижение до 15,52‰ за 1993 година. Би могло да се приеме, че 1991 г. е пикова за равнището на детската смъртност през периода, след което се установява определено снижение. Въпреки това, детската смъртност през 1993 г. остава по-висока от тази в началото на периода.

¹ Коефициентът за смъртност е изчислен от автора по данни, предоставени от отдел „Статистика на населението“ при НСИ. Данните за 1994 г., използвани за изчисляване на средното население за 1993 г., са предварителни.

² Коефициентът за детска смъртност е изчислен от автора по начин, използван от НСИ - отношение на броя на умрелите деца на възраст нула години през дадена календарна година към броя на живородените деца през съответната календарна година.